

Το μίση λοβ-Τι-γδδ ωε υ-Εχάδ ε

Παυτο μάγυ 2007-005

LULUU ALAAFI YA TOM.

(Togo εχάδ ε ασευδε τδμ τακayay κίελαγ (2) ηγα πάμα κδλαγ φενay κί yakυ hιu ηίη ηγυ wιye, πί nav 2007 ηίη ηγα , νε κε ωε ndι κpem γδ, ka-taa παλί za-tυ. 2007 κε na , ka-πί nav nι ι nu wa ne naale (52) ηίη ηγα.)

Παυτο λι ζι yaa taza παυτο τυνε τι-ταα νε petisi se samay εδδ τι-γδδ. Εχάδ ε ηυδδυδυ tisi takayay κανε ka-taa τδμ νε εδδ se παλί na-tυ τυμί ye. Nδυ τι ωε ka-taa γδ, ndυ γδ:

ΗΔΔΛΟΥ Ι-ΛΙ ΜΑΥΖΑ ΣΔΣΔΝΑ

Παυτο 1. Takayay κανε, ka-taa παυτο wιλιγ νυμδδ ηγυ πατι η νε alaafi ya ωε ε λυλυδ νυμδδ taa γδ.

Τι wιλιγ ε ζι μα μβυ παλα νε alaafi ya ωε ε λυλυδ taa γδ, νε ε ζι μα μβυ πδδδ na ku-γδδ γδ, νε τυ μα wena παλα κί-taa γδ. Τι ηίη κί γ νι ye παα ηδυ ηγυ yaa παα εγυ weyi ε-wadε γδδ νε τι δδλυδ alaafi ya τυ μα. Τι δδ ηνα δδδδ ε ζι μα μβυ πυ ωε ε ηδ weyi ε ε ηαν παυτο τυνε γδ, ε-νι ηγbaan γδ.

Παυτο 2. Λυλυδ alaafi ya κε ωε τυ κί bandυ ndυ εγυ ωε na ε-abali τυ yaa ε-hali τυ γδδ, e-tomnay νε ε-λι μάγζα νε ε-καλί ζay νε samay πα-taa γδ. Πί κε δδδδ τυ μα wena abali τυ yaa hali τυ λακί γδ, νε ε ζι μα μβυ τι λακί τυμί ye γδ. Πί τε κε αλί waatu ndυ κυδδ η yaa ε jandu φεγί γδ, πί-taa δε ke.

Παυτο 3. Τυ μα wena πυ ωε ε se παλα νε πδδδ na λυλυδ alaafi ya γδδ γδ, anaa γδ:

- υ παλα γδ, tobi taa se, τυ μα wena a-τι ηα payι awε ηδυ taa λυλυδ cau cau νυμδδ taa γδ.

- Κπελεκυδ νε τυμί ye νε τυ μα wena αδδ ηνα halaa hosi τι naa νε λυλυδ κελευ νε wena αδδ ηνα πiya νε asδ η πδ-γδδ γδ.

- Mbu palaki se halu ne e-walu pataake kaalulasu yaa pataasuu ne piliya puu ya, ne ezima mbu pawazi kudomijenu, ne abalu ejandu luluu taa ya.

- Mbu palaki se pitaaweeke halu hoya tu ya, ne ezima mbu, ye puweeke -i, pona e-ya ya.

- Mbu palaki se pitaaki liya abalu kuyi nau yaa pitaaki liya halu puu ya, ne ezima mbu pawazi pa-kudomijenu ya.

- Mbu palaki se SIIDAA ne kuzuu kudomijene etaakpa eyaa, ne ezima mbu pawazi kudomijenu ya.

- Mbu palaki se pitaatijna luluu ya ne him yaa pindu pikpena halaa nabe ye yem ya, ne ezima mbu ye pikpena no ya, dokoto naa pona e-ya ya.

- Eyaa ya onau ndi ndi ne luluu alaafi ya hoolijene tija taa tu ma.

Paytu 4. Komina agbaa ne wena eyaa duwa ya, pona nina luluu alaafi ya ya ezidudu paytu naale nindu ndu tiwe hayo ya, ti-taa ya.

Paytu 5. Komina taa eyu yaa weyi elaki luluu alaafi ya tu ma naaye ya, eke luluu alaafi ya tumladu taa no ya.

HOOLOO II- NI MAN NDI NDI NE WADE NDI NDI NE MBU PUPUZUU SE PALA LULUU ALAAFI YA TAA YA

Nuu 1: NI MAN NDI NDI

Paytu 6. Wadene ndi eyu wena luluu alaafi ya taa ya, dika eyu wade, kedeja kpeekpe ya - - -

wena wade se ewee alaafi ya ne pitala dende epiziyetala ya.

Paytu 7. Luluu alaafi ya tom taa le, eya tija we ki man: pwe na wade kudumdiye ne nantu kudumtu, soso feyi, piya feyi, abalu, feyi, halu feyi, nindu feyi, kundu feyi, Eso yaa agali ma tee lunuu feyi, kunu tom feyi, eyu kipedu yaa ansaayi feyi, edane yaa makpav halu yaa mawalaa feyi. Yaa eyu wetu leetu natuyu feyi se tihay-i wade ne pikili laa.

Paytu 8.

wε na waɗε se ε wε ε alaafi ya e-wezuu cayu ti ηa taa paa wε tu ndu yaa lone ndi ɗi-taa, ε-hali tu yaa ε-abali tu ne ti-tuma ne εzi ma mbu tɪ laki tumi ye kuzuu ne lulu pa-taa yɔ.

Paapɪziɣ pɔto se nɔɔyɔ feyi na waɗε se ε wε ε alaafi ye kuzuu ne lulu pa-taa.

ÑUU 2: LULUU ALAAFI YA TAA WAÐE NDI NDI

Paytu 9. Eyaa nawa se, paa anɪ, akpadɪyɔ ne eyu sɔsɔ ne evebu yaa pεε ne piya eveley yaa piya peley ne piya pεwε na waɗε se pεwε ε alaafi ya lulu to m taa, tukay nake ye feyi.

Paytu 10. Paa weyi ε wε na waɗε se ε cay wezuu.

Paa halu hoya tu weyi, ε wε na waɗε se pɔcɔ na ε-hoya yɔɔ ne pasɪ na-ɪ ε-lulu taa ne pɔcɔ na ɗɔɗɔ ε ne ε-pi ya pɔ-yɔɔ ε-lulu wayɪ.

Paytu 11. Paa weyi ε wε na waɗε se ε wε ε ε-ti-yɔɔ ne ε cay wezuu kaaleyi tu. ε wε ε-ti yɔɔ se ε waa kuzuu ne lulu pɔ-yɔɔ e-wezuu cayu taa ne ε cɔ na ku-yɔɔ. ε le, puwε ε se ε ɗɔ paytu ndu komina ɗuwa ne palaki na-tu tumi ye yɔ, ti-yɔɔ.

Kuzuu ne lulu pɔ-to m taa le, pi feyi se pakpa halu nɔɔyɔ ne ɗon yaa pεceyi-ɪ: pi feyi se pakpa-ɪ ne ɗon ne pacaa-ɪ, pi feyi se pεseti ε-hali tu, pi feyi se pakpa-ɪ ne ɗon se ε wali yaa ε wali kitatalu, pi feyi se ε hay hosi kitatalu yaa ɗama yɔɔ ɗama yɔɔ yaa nzi εtoɔɔli yɔ. Pi feyi se pitineta kuzuu yɔɔ ne pɔto ε-yɔɔ yaa panaziɣ-ɪ yaa ponuutu-ɪ kuzuu taa, ne kuzuu taa ε zaytu leε tu.

Paytu 12. Paa weyi ε wε na waɗε se ε mayzi ε-ti yɔɔ.

Pi feyi se pitineta lidu ngu eyu wε na, yaa sɔnzi nzi ε laki, yaa ε sɔ sε u ε gbeyε ndi ε wε ɗi-taa, yaa ε zi ma mbu ε mayzi ne ε laki e-wezuu cayu taa yɔ, pɔ-yɔɔ ne piyele se ε taawε na waɗε kuzuu ne lulu pa-taa.

Paytu 13. Paa weyi ε wε na waɗε se peheyi-ɪ ne pεkpεleki-ɪ mbu puwε wazay kuzuu ne lulu pa-alaafi ya taa yɔ, ne pawili-ɪ mbu piyeki se ε pi zi ε mayzi ɗeu ne ε na mbu pi pi zi pi kpazi-ɪ yaa puɗu zi-ɪ ne ε li zi mbu pi ɗeyna-ɪ yɔ.

Paytu 14. Paa weyi ε wε na waɗε se ε waa leytu ne ñi nuu pε-ε si ndaa wobu mba pεwε lulu alaafi ya taa yɔ, pε-ke ze si yɔɔ. ε le, puwε ε se, ε ña paytu ndu komina ɗuwa ne palaki na-tu tumi ye yɔ.

Paytu 15. Paa weyi ε wε na waɗε se pañamɪ-ɪ e-wezuu cayu taa.

Pifeyi se kuzubu ne lulu pa-alaafi ya tuma wena a-taa ewoki yo, a-taa ñinu nodayu eheyi nodayu yem pi -te eyu tom.

Paytu 16. Paa weyi etala pinzi nzi padu paytu taa se eyu ewena ne pucok epay halu yaa ewali yo, ewena wade se elizi e-liu ñinu ne epay-i yaa ewali-i ne ewena hovu ne elili piya ezii edubu yo. Ewena wade se eto se epaki y halu yaa ewali y.

Paytu 17. Paa halu weyi ne e-walu yaa paa weyi ewena wade se emayzi deu ne edu piya nzi e-liu we se elulu yo, si-ñubu ne ezima mbu elili-si cau cau yo, paakpay-i ne don. Eke, puwe se edo paytu ndu komina duwa ne palaki-tu ne tumiye yo, ti-yoo.

Paytu 18. Paa weyi ewena wade se ewolo kediyzasi yaa esu e gbye yaa tikay nga ka-taa eya duwa se palaki ne lulu alaafi ya wade ndi ndi wobina esindaa yo, ka-taa yaa peyele ne paytu du yaa limayza leyzi lulu alaafi ya tom taa.

ÑUU 3: MBU PUCOZUU SE PALA LULUU ALAAFI YA TAA YO.

Paytu 19. o le
se, patihna paytu numo ne poliitiikinaa ne mbu mbu komina duwa ne palaki na tumiye yo, po-yoo ne pakandayi wade ndi paa eyu weyi ewe ejade taa yo ewena lulu alaafi ya taa yo, di-yoo ne pocona di-yoo ne peyele didena esindaa.

Paytu 20. Puwe se paa samay taa e gbye ndi yaa ndi nodayu duwa yo yaa paa e gbye ndi di-taa ñima edu komina ne lona ndi ndi taa eya nesi ne pakandayi wade ndi paa eyu weyi ewena lulu alaafi ya taa yo, di-yoo ne pocona di-yoo ne peyele didena esindaa. Eke, puwe se patihna mbu mbu komina duwa, ne puwe wazay ne piriziy se piyele ne lulu alaafi ya taa wade we yo, pu-yoo.

Paytu 21. Lulu alaafi ya tom taa ke, pike na paa weyi, yaa paa halu ne e-walu weyi, yaa paa hovu ngu ki-taa tu weyi kicyubu se, edu nesi etaacona nodayu esindaa ne akpadi yaa ne soosaa ne efebiya ne piya efelesi ne piya mba pewe e-hovulu taa yo, pa-lulu we alaafi ya ne pocona ku-yoo ne kidena esindaa.

HOCLOU III – LULUU ALAAFI YA TUMA CLOU NE A-LABU

UU 1: LULUU ALAAFI YA TUMA

Paytu 22 o yo ke, ejade taa
tumiye ndi diluki se palabina tumiye poliitiiki ngu padu hovu taa

alaafu ya yoo yoo. Ndii cōhni na dōdō ejadε taa tuma lεεna ne wena εyaa dū lūlū alaafu ya taa yoo, a-yoo.

Paytu 23: Dōkōtōna mba εyaa mawa yoo, ne agbaa wena εyaa dūwa yoo, ne εsō se yaa agbaa wena komina ha-yε takayay se ala tumiye yoo, apiziy ala tumiye lūlū alaafu ya nūmōo taa.

UU 2: LULUU ALAAFU YA TUMLAḌAA

Paytu 24: Pūwεε se paa lūlū alaafu ya taa hōōlū ngū kī-taa tumladāa εla tumiye dēyidēyi εzi lūlū alaafu ya paytu dūo ne pūmūna se pala yoo.

UU 3: LULUU ALAAFU YA TUMA NE A-LABU

Paytu 25: Pasihūna εyaa se palūli cao cao, ne palūkūna SIIDAA ne kuzūo kudōmij lεεη, ne palūkū se kudōmij pe εεtaadεε εyaa yoo, ne ndū pōyōdūo kudōmij yoo yoo, ne εzi ma mbū palakī ne pifeyi dēu yoo, pī-tīna pīkε tuma ne mbū mbū pūwεε se pala akpadīyaa ne εyaa sōsaa ne evebiya yaa pēlaa ne piya evelesi yaa piya pēlesi ne piya, paa dōkīta ngū komina ha-kū takayay se kīla tumiye yoo, kī-taa yoo.

Paytu 26: Pūcō paa weyi εkpay halū yaa εwalī yaa pūcō halū hay hōya lε, εpiziy ewolo dōkīt - - lε mayzī-tī ne εna kudōmij weyi palūli na-tī, ne weyi εdεy εyaa yoo, ne εwazī-tī, ne ekoli wεtū ndū tīpiziy tīkōna εyū, kadε yoo.

Paytu 27: Mbū palakī, ne kō wena pahay se pīsīna paa halū weyi, lūlū alaafu ya taa yoo, piyeki ne halū lūlū kēlēy yem, ceyitū εεwεy. Pīsīna dōdō mbū mbū palakī halū, ε-lūlū alīwaatu taa yoo, εzī lūlū lūlū ne hīm yaa pīndū palīy yem yoo, ne pōcōhūna mbū mbū pīcēyīy halū halitū taa yoo, ne halū dēyū lūlū yoo yoo, ne ε-halitū taa kudōmij, εzī kaalūlū tū yoo, pī-taa.

Paytu 28: Mbū palakī, ne kō wena pahay se pīsīna paa abalū weyi, lūlū alaafu ya taa yoo, pa-taa yoo: εzī ma mbū pōcōhna mbū pūtōcōlī abalū abalitū taa yoo, ε-abalitū εεlakī tumiye dēu ne kudōmij weyi εwε ε-abalitū ndū tī-taa yoo, ne palūkū se kanī sēērīwaa εtaakpa ε-abalitū yoo, yaa kaalūlū, ne abalū dēyū lūlū yoo yoo.

Paytu 29: Mbu palaki ne ko wena pahay se pisi na paa evebu yaa pelleyi, ne paa piya eveley yaa piya peley ngaa lulub alaafi ya taa yo, piyeki se,

- Evebu yaa pelley ne piya evelay yaa piya peley pataadu hosi yaa pataahay hosi nzi potosoli yo, yaa pataalizi hosi mesay tee, yaa pataalili kitatalub, yaa SIIDAA yaa kubu kubomi njee etaakpa-we.
- Evebu yaa pelley ne piya evelay yaa piya peley mba pewe heku taa sukuli ne sukuli kitezuba-pa-taa yo, ne mba pefeyi sukuli taa yo, pewe alaafi ya.
- indub taa yo, ezi
sulub kpanub, ne tabi kubuyay nu, ne awayi sub ne acyela labu si-yoo.

Paytu 30: Mbu palaki ne ko wena pahay se pisi na paa piya ngaa, lulub alaafi ya taa yo, pu-tom taa lee, pupozuba se eyu etili piya piciticyimwaa loj, ne ezima mbu elubina kubomi njee weyi palubub na piya yo, ne ezima mbu pocona piya nzi palula-si ne ejandu yo, si-yoo yo, ne ezima mbu paha-si hidde yo, ne ezima mbu pacalisi yo, ne ezima mbu padaa-si yo, ne ezima mbu puwe se pocona si-payluba yo yo, ne kubomi njee weyi e-taa komina si njaa piya yo, ne ezima mbu puwe se pala ne piya alaafi ya dena esinda sukuli taa yo.

Paytu 31. Komina dub tuma wena acnja eya yo de ne ahay-we ko wena pupozuba yo, ne eya mba palaki tumiye de ne paayodub eya mba VIH kudon piye de-we yo yaa mba SIIDAA kpa-we yo, potom yem yem yo.
Weyi SIIDAA kpa-ti yo yaa VIH kudon piye de-ti yo, ye ewoba ko dilade ne eheyi yo, puwe se pastina-ti ne ko ne pocona e-yoo ne pastina-ti kalizay taa.

Paytu 32: Paa weyi ehay ko ne elaki mbu pisi njaa lulub alaafi ya taa ezi padub paytu tuneti-taa yo, puwe se edo mbu padu Ejade taa se podo pu-yoo yo pu-yoo.

HOCLOU IV – MBU PISI NJA
UPADU NI NGBAN HCM TAA YO.

NUU 1 : MBU PISI NJA SE HALU ETAAHAY YO

Paytu 33. Mbu pisi nna se halu e taahay yo, pike numo ngu halu ne e-walu yaa nooyu si ma ne eti nna ku-yoo ne etili ezima mbu e-luluu laki tumiye yo, ne emayzi ne edu ezima mbu eluli piya cau cau yo,

Paytu 34. Samay taa diani niye ne ko pe-desi ne nzi eyaa tulaa ne komina taa tu weyi esima ti-yoo yo, ema takayay ne eha wade se pala si-taa tumiye yo, si-taa pañiniye ne palaki ko wena asinna se halu e taahay yo.

Ye, pici ba nooyu ne ela ko ana ne komina taha-i wade yo, pohan e-ningbanu. Paɗuu-i salaka ezi kpav pinav kuɗumay (01) ne puwolo pisi na pinzi kagbaanzi (05) ne pete pepeli-i kimiye ezi kpav liidiye kudokij tanga (500.000f cfa) ne puwolo pisi na liidiye egbu ne hoolu (1.500.000fcfa) yo.

Paytu 35. Samay taa diani niye ne ko pe-desi ne nzi eyaa tulaa yo ne paa weyi komina taa tu weyi esima ti-yoo yo, ema takayay ne eha-we wade se pala tumiye yo, mba pizina paya ko ana ne ajee leena taa ne pasu na de-ejad taa.

Ye, pici ba nooyu ne eya ko anaa ajee leena taa ne esuna-ye de-ejad taa ne komina taha-i wade yo, pohan e-ningbanu. Paɗuu-i salaka ezi kpav pinav kuɗumay (1) ne puwolo pisi na pinzi kagbaanzi (5) yo ne pete pepeli-i kimiye ezi kpav liidiye kudokij nasile (200.000) ne puwolo pisi na liidiye egbu (1.000.000) yo.

Paytu 36. Komina yaa eyu weyi komina taa tu weyi esima ti-yoo yo, ema takayay ne eha-i wade se etayi yaa epedi ko ana yo, enu pizina etayi yaa epedi ko ana. Ele, kuzuu huyij deke paa anu epizinepedi.

Ye, pici ba nooyu ne etayi yaa epedi ko ana ne komina taha-i wade yo, pohan e-ningbanu. Paɗuu-i salaka ezi kpav pinav kuɗumay (1) ne puwolo pisi na pinzi kagbaanzi (5) yo ne pete pepeli-i kimiye ezi kpav liidiye kudokij nasile (200.000) ne puwolo pisi na liidiye egbu (1.000.000) yo.

Paytu 37. Dokita weyi komina ma takayay ne eha-i wade yo, enu pizina ne ewili nooyu ni man weyi esinna ne halu e taahay yo.

Ye, pici ba nooyu ne emana paytu tunc ti-yoo yo, pohan e-ningbanu. Paɗuu-i salaka ezi kpav fenas loɗo (6) ne puwolo pisi na pinzi naadozo (3) yo ne pete pepeli-i kimiye ezi kpav liidiye kudokij minu (100.000) ne puwolo pisi na kudokij tanga (500.000) yo.

Paytu 38. Eyaa pɪzɪy pama tɔm

u ti -yɔɔ yɔ, ɛ ma takayay nɛ ɛ ha waɖɛ nɛ puɔɔ.

ɔ yɔ,
pɔhɔŋ ɛ-nɪŋban. Paɖuɔ-ɪ salaka ɛzɪ kpay pɪnaye kuɖumaye (1) nɛ
puwolo pɪsɪna pɪnzɪ kagbaanzɪ (5) nɛ pɛtɛ pɛpɛlɪ-ɪ kɪmɪyɛ ɛzɪ
kpay liidiye kutokin tanga (500000) nɛ puwolo pɪsɪna liidiye ɛgbɔɔ nɛ
hɔɔlɔɔ (1500000) yɔ.

ÑUU 2 : PASI ÑUUNA EYAA ƉOKI TA SE PEHIY PLYAYO

Paytu 39. Pasi ŋuɔna eyaa ɖɔki ta se pehiy pɪya ɔ lɛ, ɛyɔ yaa halɔ
nɛ ɛ-walɔ powokuu ɖɔki ta nɛ pɔpɔzɔɔ nɛ peheyɪ-wɛ mbu pɪtɪnɛ
p

ɔ halɔ nɔɔyɔɔ
taa nɛ paɖuɔ lɛlɔ taa yɔ, yaa pakpakɔɔɔ nɔɔyɔ kɪ jabayɔɔ nɛ paɖuɔ
halɔ nɔɔyɔ taa yɔ.

Paytu 40. Paa halɔ weyi nɛ ɛ-walɔ, yaa paa weyi ɛwɛ na waɖɛ se ɛpɔzɪ
nɛ ɖɔki tanaa sɪna-ɪ lɔlɔ tɔm taa. Ɛlɛ, puwɛɛ se ɛɖɔ tumɪyɛ nɛ
ɖɔki tanaa nɛ hɔɔ nɛ samaye pa-paytu tɪnɛ yɔɔ.

Paytu 41.Ye puwɛɛ se ɖɔki tanaa ɛsɪna nɔɔyɔ lɔlɔ tɔm taa yɔ,
puwɛɛ se pɪkɛn

u palakɪ na yɔ, nɛ eyaa mba komina ha-
wɛ waɖɛ se papɪzɪy pala tumɪyɛ ndɪ yɔ.

Weyi ɛmay na tɔm ndu pɔyɔɔ da lone nɛ weyi ɛsɪŋna yɔ ɛ-wɛtu pɔ-yɔɔ
yɔ, pɔhɔŋ ɛ-nɪŋban. Paɖuɔ-ɪ salaka ɛzɪ kpay pɪnaye kuɖumaye (1) nɛ
puwolo pɪsɪna pɪnzɪ kagbaanzɪ (5) nɛ pɛtɛ pɛpɛlɪ-ɪ kɪmɪyɛ liidiye,
ɛzɪ kpay kutokin nasɪlɛ (200000) nɛ puwolo pɪsɪna liidiye ɛgbɔɔ nɛ
hɔɔlɔɔ (1500000) nɛ pɛlɛy ɛ-cɔlɔ takayay ŋa kahay-ɪ waɖɛ se ɛla ɛ-
tumɪyɛ yɔ.

ÑUU 3 : HƆƆ LI ZUU YEM

Paytu 42. Paapɪzɪy pakpay hɔɔ lɪzɔɔ yem se pɪkɛ nu mɔɔ ŋu ɛyɔ
tɪŋaa se hɔɔ ɛtaakɔɔ yɔ, kau.

u yɔ, nduɔ yɔ:

- Alɪ waatu ndu ye hɔɔ ɛɖɛy na ɛsɪndaa, pɪcɛyɪy halɔ hɔɔ tu
wezuu nɛ alaafi ya pa-taa yɔ;

- Alɪ waatu ndu halu pɔzaa, mbu puɔɔ yɔ, pakpa-ɪ ne dɔŋ ne paca-ɪ ne piyele e havi hɔɔ yaa e ne weyi pɪ taha waɖe paytu taa se e walɪ-ɪ yɔ, pacayna ne e havi-ke yɔ.
- Alɪ waatu ndu pamayza halu ne pana se ye pa _____, kapɪ zɪ y kahɪ nɪ ku dɔŋ sɔsɔv naku yu yɔ. Wayɪ wayɪ tɔm tunɛ tɪ-taa lɛ, puɔɔzuv se dɔki ta sɔsɔ weyi e lakɪ halu kɔye yɔ, eheyi halu enu ne e-walu ne paɖu pamaymay se palɪ zɪ y yaa paalɪ zɪ y.

- _____ u lɛ, papɪ zɪ y pɔcɔna ndu dɔki tanaa sɔsaa mba pa-tɪ ne payɪ powoba pɔ-cɔlɔ yɔ, pɔyɔɔ daa yɔ.

Paytu 43. Hɔɔ lɪ zuv mbu _____ - _____ u. Pɪ pɪ zay se pɪ ke Samay dɔki ta sɔsɔv yaa ngu nɔɔ yu tulaa yɔ ki-taa. Eyaa mba pɛ kpɛ lɪ kaa ne patɪ lɪ pu-tɔm ne komina sɪ m-we ne pɪ te lakasɪ nzi yɔ, pe-d eke koŋ pu pɔzaa se pala mbu.

Paytu 44. Paa weyi e ñɪ nɪ y se e lɪ zɪ hɔɔ yem lɪ mayza wena awe ndu ne wena paɖu paytu tunɛ tɪ-taa yɔ, yaa e sɪ naa yaa pɪ tɪ ŋna e-yɔɔ ne pala mbuv yɔ, paɖuv-ɪ salaka ezi kpav pɪ nav kuɖumay (1) ne puwolo pɪ sɪ na pɪ nzi kagbaanzi (5) ne pɛ te pɛ pɛ lɪ-ɪ kɪ mɪ ye ezi kpav liidiye kutokin tanga (500000) ne puwolo pɪ sɪ na liidiye e gbɔv ne hɔɔlv (1500000) yɔ.

Ye pɪ cama weyi palɪ za-ɪ hɔɔ yɔ sinŋ yaa kpaagbaa camuv yɔ, pu bu pɔ hɔŋ weyi e laba mbu yɔ e-nɪ ŋban ezi paɖuv yɔ, pu-tɔm naale.

- _____ o salaka ezi kpav pɪ nzi kagbaanzi (5) ne puwolo pɪ sɪ na pɪ nzi hɪ u (10) ne pɛ te pɛ pɛ lɪ-ɪ kɪ mɪ ye ezi kpav liidiye e gbɔv (1000000) ne puwolo pɪ sɪ na liidiye e gban naadozo (3000000) yɔ.

HɔɔLUU V- KETEZAY PAYTU

Paytu 45. _____ u pɪ lɪ we paytu takayav ŋga paama Hasɪ yaɖe fenay kɪ yakv 31 ñɪ ngu wiye, pɪ nav 1920 taa, hɔɔ lɪ zuv nɪ ŋban hɔm ne mbu pɪ sɪ ŋna se hɔɔ e taakɔɔ yɔ, pu-tɔm susuu pɔ-yɔɔ yɔ, pɪ sɪ lɪ tɪ nav.

Paytu 46. Paytu ndu tɪ we takayav kanɛ ka-taa yɔ, palakɪ na-tu tu mɪ ye ezi e jaɖe paytu yɔ.

Loma tɛ tɔ taa,
Ɛjad, ɛ Ñɔɔ dɔ

Faure Essozimna GNASSINGBE

Nɛ
Kewiyɔ Ñɔɔ dɔ

Yawovi Madji AGBOYIBO

pañɪ ɔ takayɔ kanɛ ka-taa nesi, kɔ lay fenɔ
kɪ yakɔ hɪu ñɪ ŋɔ wiye pɪ naɔ 2007 ñɪ ŋga taa.